

LÄNSSTYRELSEN KALMAR LÄN

391 86 KALMAR

B-M Hammarskiöld/BV

BESLUT

1986-12-23

DIKTA	TELE	2384-85
06519	86-12-29	
STATENS HISTORISKA		
MUSEUM		

Rek mb

Persnäs Hembygdsförening

Sandvik
380 74 LÖTTORP

Landskap Öland
Kommun Borgholm
Socken Persnäs
Fastighet Lundeby 2:5

Byggnadsminnesförklaring

Persnäs Hembygdsförening har hos länsstyrelsen 1985-09-09 väckt fråga om byggnadsminnesförklaring av rubr fastighet. Byggnadsnämnden i Borgholms kommun har vid sammanträde 1986-08-19 tillstyrkt en byggnadsminnesförklaring. Ni har 1986-09-11 beretts tillfälle ta del av länsstyrelsens utredning i ärendet innehållande bland annat ett förslag till skyddsföreskrifter för fastigheten. Ni har 1986-09-22 förklarat att Ni inte har något att erinra mot byggnadsminnesförklaringen.

Det finns idag inte många spår kvar av äldre tiders sociala omsorg. De fattiga, icke arbetsföra och andra samhällets olycksbarn var ofta hänvisade till allmosor och tiggeri. För socknarna var detta ett stort problem som man försökte lösa på olika sätt. Mot slutet av 1800-talet började denna sporadiska fattigvård anta mer institutionaliserade former då socknarna ofta byggde s k fattigstugor.

Enligt ett protokoll från 1884 över fattigvården i Persnäs inköptes tomt för 15 riksdaler och Persnäs fattighus byggdes mellan åren 1884-1886. När socknen ändå startat ett bygge slog man två flugor i en smäll. I husets östra del inhystes fattighjonen och i dess västra del huserade socknens valda ombud. På så vis hystes socknens fattigaste och rikaste samhällsskikt under samma tak, om än skilda av barriärer.

Byggnaden användes som fattighus/ålderdomshem ända till 1933. Den fungerade som skola mellan ca 1890 till 1966. Idag är huset hembygdsmuseum.

Byggnaden är uppförd i sten med centralt placerad skorsten. Från denna ledde rökgångar ut till samtliga rum. Dessa rökgångar finns bevarade i husets övervåning. I varje rum fanns sedan öppna kakelugnsspisar där fattighjonen kunde laga sin mat. Sockenstugsrummet ändrades tidigt till skolsal, men i övrigt är byggnaden i stort oförändrad.

Postadress: 391 86 Kalmar

Telefon: 0480-820 00 vx Telex: 43104

Postgiro 351 78-3

Besöksadress: Malmbrigatan 5. 6. 8

Direktval 0480- 82 232 Telefax: 0480-822 75

Persnäs gamla fattigstuga har ett kulturhistoriskt egenvärde som framför allt består i dess höga ålder och välbevarade interiör och exteriör. Huset har också ett högt socialhistoriskt värde i det att det åskådliggör ett samhällsskiktets levnadsvillkor. Byggnaden äger förutom dessa värden ett betydande symbolvärde. Den vittnar om de åtaganden och förpliktelser som åvilade sockenstämman i en tid då socialvård, åldringvård och skolfrågor var en angelägenhet för socknarna.

Sammantaget innebär ovan framförda att Lundeby 2:5 besitter ett så högt kulturhistoriskt värde att den är synnerligen märklig.

Med anledning av vad som framkommit i ärendet förklarar länsstyrelsen med stöd av 1 § lagen om byggnadsminnen fastigheten Lundeby 2:5 för byggnadsminne. Länsstyrelsen meddelar enligt 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter.

1. Huvudbyggnaden på fastigheten får inte rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. I huvudbyggnaden får inte sådana åtgärder vidtagas som innebär ingrepp i rumsindelning och stomme. Ingrepp får ej heller göras i äldre fast inredning.
3. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller eller det kulturhistoriska värdet minskar. Således skall alla underhållsåtgärder utföras på ett sätt som är anpassat efter det material och den teknik med vilken byggnaden uppförts.
4. Det område kring byggnaden som avgränsats med röd linje på karta tillhörande dessa föreskrifter (bilaga 1) får inte ytterligare bebyggas och skall hållas i sådant skick, att byggnadens utseende och karaktär inte förvanskas.

Länsstyrelsen lämnar råd och anvisningar i fråga om underhåll och vård av byggnaden och omgivande område.

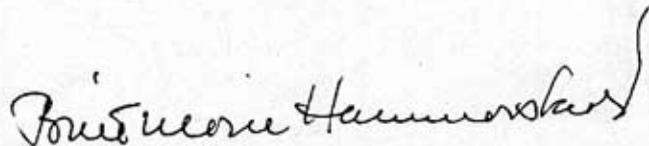
Länsstyrelsen kan enligt 3 § byggnadsminneslagen meddela dispens från ovannämnda föreskrifter om ändringen anses nödvändig för att byggnaden skall vara till nytta eller om andra särskilda skäl finns för en ändring.

Enligt 14 § tredje stycket samma lag gäller detta beslut omedelbart även om det överklagas.

Detta beslut kan överklagas hos kammarrätten i Jönköping, se
./. bilaga 2.

Ivar Hinnefors.

Britt-Marie Hammarskiöld

Bilaga

1. Karta
2. Hur man överklagar

Kopia

Akten

Länsantikvarien + bil 1

Riksantikvarieämbetet, rek mb + bil 1 och 2 (lagakraftbevis)

Kalmar läns museum + bil 1

Borgholms kommun, byggnadsnämnden + bil 1

Inskrivningsmyndigheten vid Kalmar tingsrätt, lagakraftbevis
+ bil 1

BM-reg + bil 1

